

Paulo Gomes

Dr. Audrius V. Plioplys

Audriaus Plioplio kūryba paliečia širdis ir protus

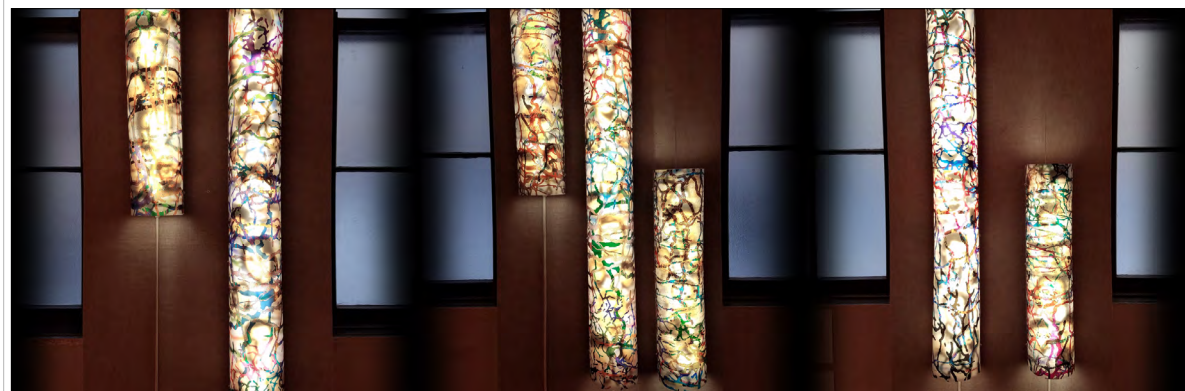
Stalinizmo laikotarpio nusikaltimai bus žinomi portugališkai kalbančiam pasauliui

JAV ir Lietuvoje žinomo menininko, neuromokslų tyrinėtojo, teisinio konsultanto, retų lietuviškų raštų kolekcininko dr. Audriaus V. Plioplio 2011–2012 m. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje sėkmingai įgyvendintas projektas „Nepalaužta dvasia“, skirtas Stalino masinių trėmimų 70-ajai sukakčiai paminėti, sulaukė ne tik didelio susidomėjimo tarp išeivijos lietuvių, bet ir atvėrė kelį apie tai sužinoti portugališkai kalbančiam pasauliui.

Projekto metu lankytojai galėjo susipažinti su meno ir fotografijos paroda, įtraukus kūrinis ir iš autoriaus „Sibiro sielių“ serijos, dalyvauti filmų peržiūrose, poezijos skaitymuose, paskaitose bei knygų ir originalios istorinės medžiagos pristatymuose. Šiuo projektu buvo siekta neleisti pamiršti ne vieno milijono sovietinių trėmimų aukų, įvairių religijų, tautybių ir rasų,

patirto priverstinės tremties žiaurumo, įkalinimo, bado, kankinimų ir genocido, vėliau bandant net paneigti stalinizmo laikotarpio nusikaltimus.

Dr. A. Plioplio, kaip savito braižo conceptualiojo meno kūrėjo, darbai atspindi menininko, neurologo, mokslų daktaro pastangas sujungti meną su neuromokslais bei menines paieškas, kuriose autorių domina viskas, kas susiję su mūsų smegenų veikla, mąstymo problematika, smegenų veikimo principais, padedančiais suvokti, kaip atskirų neuronų veikla perauga į tokius sudėtingus procesus, kaip sąvokos, mintys, mąstymas. Jo meniniai darbai, tarsi neurobiologijos tyrimų laboratorija, jungiant neuromokslą su menu tyrinėjant kalbos, minties, sąmonės ir atminties ištakas, – fotografijų fragmentai, sluoksniuojami su

„Sibiro sielių“ šviesos skulptūros

„Sibiro sielos“. Detalė „Vaikai“

MUSEUMS

PICK OF THE WEEK: The lobby of the Balzekas Museum has been illuminated for the past three months with an LED sculptural commemoration of Stalin's mass deportation of Polish people to Siberian labor camps. "Siberia Souls," now extended through December, includes some of the more than 400 lost letters and photographs of families sent from Siberia. The documentation was found through the Hope and Spirit project organized by artist and historian Audrius (Andy) Plioplys. Through Dec. 31, Balzekas Museum of Lithuanian Culture, 6500 S. Pulaski Road, 773-582-6500, balzekasmuseum.org

Chicago Tribune
AE
ARTS+ENTERTAINMENT
THURSDAY, SEPTEMBER 5, 2015

"Siberia Souls: Children" by artist and historian Audrius (Andy) Plioplys is part of the "Siberia Souls" exhibit, running through Dec. 31 at the Balzekas Museum of Lithuanian Culture.

smegenų elektroencefalogramos krevių ar magnetinio rezonanso nuotraukų vaizdais. Taip „Sibiro sielių“ serijos meniniuose vaizduose sluoksniuojamos šios nuotraukos ir ranka rašyti į Sibirą ištremtųjų laišakai. Gilesniuose sluoksniuose pasirodo portretai, suteikiant jiems miglotą, vaiduoklišką išvaizdą. Šie neuronų tinklai koduoja prisiminimus, tarp jų ir tų, kurie mums yra brangiausi. Kiekvienas kūrinys yra diptikas, susidedantis iš trijų sluoksnių, naudojant polikarbonatą, vienas kūrinys – apšviestas balta šviesos diodų lempute, kitas – šviesos diodų lempų sistema, keičiant spalvas. Menininkas savo kūrybos procesą apibūdina taip: „Ši struktūra atitinka mūsų pačių smegenis, kur kairysis smegenų pusrutulis yra labiau atsakingas už analitinį, loginį, mąstymą, jis – juodos ir baltos spalvos, o dešinysis pusrutulis labiau susijęs su mūsų meniniais gebėjimais, kūrybiškumu, jis – spalvingas. Trys vaizdų sluoksniai atitinka mūsų tris sąmoningumo lygmenis: sąmonę, pasąmonę ir nesąmoningumą. Iš neuronų sudėtingumo atsiranda mūsų žodžiai, mintys ir sąmonė“, – dalijasi ilgamete mokslinė patirtimi menininkas. Taigi „Sibiro sielių“ serijos kūriniai suteikia stalinizmo laikotarpio aukoms nemirtingumą, įsitikinęs dr. A. Plioplys. Tai žmonių iš praeities sugrąžinimas į gyvenimą – per jų prisiminimus ir nervinius tinklus. „Svarbia projekto dalimi tapo mano meno kūriniai į kuriuos aš įtraukiau aukų nuotraukas ir asmeninius laiškus iš šio siaubingo laikotarpio, kad atvesčiau šiuos nukentėjusius žmones į mūsų laiką ir mūsų gyvenimus“, – sako dr. A. Plioplys.

Vykdydamas šį dvejus metus trukusį projektą mokslininkas paprašė Luką Šaparnytę ir Sam De Sando perskaityti atrinktus laiškus iš Sibiro vaizdo įrašams sukurti. Projekto „Viltis ir dvasia“ visi įrašai, paskelbus juos „YouTube“, sulaukė per 34, 000 peržiūrų.

Dr. A. Plioplio tinklalapyje pateikta informacija apie vykdytą projektą, bendru pavadinimu „Viltis ir dvasia“ („Hope and Spirit“), susidomėjęs 17-metis Porto Alegreje, pietinėje Brazilijos dalyje, jėzuitų įsteigtos „Colegio Anchieta“ mokyklos moksleivis Paulo Gomes šiais metais paprašė autoriaus leidimo iš anglų kalbos išversti vaizdo įrašus, kuriuose skaitomi laišakai iš Sibiro, į portugalių kalbą, ką jis ir padarė. Šiuo metu septyni įrašai, versti į portugalių kalbą, paskelbti „YouTube“.

Paulo, studijuodamas ekonomiką ir istoriją, neatsitiktinai domėjosi komunizmo atsiradimu ir pasekmėmis. Pasak prof. A. Plioplio, kaip kažkada jis pats negalėjo suprasti, taip dabar Paulo sukretė tai, jog Brazilijoje yra žinoma apie Hitlerį, tačiau niekas nežino apie Stalino įvykdytus nusikaltimus, kurie gerokai pralenkia Hitlerio sukurtą siaubą. „Būtent tai prieš dešimtmetį ir paskatino mane pradėti projektą „Viltis ir dvasia“. Tas pat paskatino ir Paulo imtis veiksmų. Svarbu tai, kad Paulo šį daug laiko reikalaujantį darbą atliko nesiekdamas asmeninio intereso. Jo tikslas buvo vienas – portugališkai kalbančiuosius supažindinti su Stalino įvykdytais nusikaltimais prieš lietuvių tautą, – tikino mokslininkas. – Esu be galo dėkingas Paulo už tai, kad tik jo įdėtų pastangų dėka ši informacija tapo prieinama portugališkai kalbančiam pasauliui“.

„Dirvos“ korespondentė Živilė Gurauskienė, el. p. dirva.press@gmail.com

Audriaus Plioplio asmeninio archyvo nuotraukos ■